

Studieplan for videreutdanning i

Familie- og nettverksarbeid Systemisk grunnlagsforståelse

15 studiepoeng

Godkjent avdelingsstyret AHS 2000
Revidert utgave godkjent i avdelingsstyret AHS 4.mai 2005
Revidert utgave godkjent i avdelingsstyret AHS 20.september 2005
Revidert utgave godkjent 18.januar 2007 av dekan ved AHS

Innholdsfortegnelse

1	Innledning	4
2	Mål for studiet	4
3	Målgruppe og opptakskrav	4
4	Studiekvalitet	5
4.1	Evalueringsordninger	5
5	Faglig innhold og organisering av studiet	5
6	Studieform og læringsaktivitet.....	7
7	Vurderingsordninger	7
7.1	Tilstedeværelse	7
7.2.1	Tre individuelle skriftlige oppgaver	8
7.3	Eksamen	8
7.3.1	Hjemmeeksamen med muntlig høring 15 studiepoeng.....	8
8	Litteratur/kilder	9

1 Innledning

Stortingsmelding nr. 40 (2001-2002) Om barne- og familievern fokuserer på styrking av ressurser i familien og nærmiljøet. Dette fokuset gir føringer og retter oppmerksomheten bl.a. mot økt kompetanse i familie og nettverksarbeid. Videreutdanning i familie og nettverksarbeid, systemisk grunnlagsforståelse vil være et viktig bidrag til denne utviklingen. Denne utdanningen er et tilbud til helse og sosialarbeidere og pedagoger som ønsker å styrke sin handlingskompetanse i familie og nettverksarbeid. Studiet vil ta utgangspunkt i systemisk grunnlagsforståelse og vil være innrettet mot ulike arbeidsmetoder i møte med utsatte barn/ungdom/unge voksne og deres nettverk.

Studiet ble etablert i høsten 2000 etter oppfordring fra det fylkeskommunale barnevernet (nå BUF etat). Innholdet i studiet ble utformet i samarbeid med representanter fra den Fylkeskommunale barneverntjenesten (nå BUF-etat) og den Kommunale barneverntjenesten, Midtnorsk kompetansesenter for rusfaget, Familievernkontoret, Mottak og informasjonskontoret og Høgskolen i Sør-Trøndelag. Utdanningen tilsvarer femten studiepoeng.

2 Mål for studiet

Det overordnede målet er å heve kvaliteten og handlingskompetansen i arbeid med barn, ungdom/unge voksne, familie og deres nettverk.

Ut fra øvelser, oppgaver mellom samlingene, forelesninger og teori ønsker en å synliggjøre de mulighetene som ligger i anvendelsen av den systemiske grunnlagsforståelsen og i familie- og nettverksbaserte metoder.

Studentene skal etter å ha gjennomført studiet:

- økt handlingskompetanse i familie og nettverksarbeid
- økt forståelse for de muligheter og begrensninger som ligger i det å arbeide med familier og nettverk.
- økt forståelse for de muligheter som ligger i en myndiggjørende praksis (empowerment).
- videreutviklet evnen til kommunikasjon og refleksjon som faglig redskap.
- blitt kjent med noen teknikker og metoder en kan anvende i møte med klienter og andre samarbeidspartnere.
- lært å nyttiggjøre seg et systemisk perspektiv i arbeidet med familier og nettverk.

3 Målgruppe og opptakskrav

3.1 Målgruppe

Den primære målgruppen er de som arbeider med utsatte barn og unge/unge voksne og deres familier.

Søkerne bør være tilknyttet en arbeidsplass der de har anledning til å utøve familie og nettverksarbeid mens studiet pågår.

Det er et ønske at flere fra samme arbeidsplass deltar for å sikre at ny kunnskap blir tilbakeført til institusjonen eller kontoret en kommer fra. Hvordan en kan tilbakeføre kunnskap til arbeidsplassen vil bli et tema under utdanningsforløpet.

3.2 Opptakskrav

Utdanningen er en videreutdanning og krever minimum bachelorgrad innen helse- og sosialfag, pedagogikk eller tilsvarende.

4 Studiekvalitet

4.1 Evaluering av studiet

Evaluering av studiet er en nødvendig forutsetning for å sikre studiekvalitet og faglig utvikling av utdanningstilbudet. Den viktigste kilden til slik evaluering er tilbakemelding fra studentene. Dette gjennomføres ved løpende tilbakemelding og gjennom tilbakemelding fra hver enkelt studentgruppe etter gjennomført studieforløp.

5 Faglig innhold og organisering av studiet

5.1 Oversikt over faglig innhold og hovedemner i studiet

1. SAMLING

*Systemisk grunnlagsforståelse og kommunikasjonsteori.
Alternative faglige perspektiv.*

Kontekstens betydning sett ut fra de rammene vi arbeider innenfor.
Grunnleggende kommunikasjonsteori.
Spørsmål som kan forløse kunnskap. Punktuerings muligheter.
Refleksjon.

Presentasjon av ulike kartleggingsmetoder.

Oppgave til neste samling: Lag et familiekart/genogram og/eller nettverkskart sammen med en klient og eller en familie, reflekter over det som kommer fram.
Erfaringer fra dette arbeidet bringes tilbake til neste samling. Skriv derfor en kort oppsummering etter at oppgaven er gjennomført. Blir ikke oppgaven gjennomført reflekter skriftlig hvorfor det ble vanskelig å gjennomføre oppgaven. Ca. 2 sider.

2. SAMLING

*Metodiske perspektiver og tradisjoner innenfor systemisk forståelse.
Anvendelse av systemisk tenking og metodikk i daglig arbeid.*

Familieperspektivet. Flergenerasjonsperspektivet, overganger.
Løsningsorienterte tilnærminger. Løsningen som problem. Problemet som løsning.
Struktur og grenser. Normativ tenking.
Samhandling i større systemer. Samhandling i mindre systemer.
Systemisk tenking og systematisk arbeid, hvordan er det forenlig?

Makt. Vårt forhold til makt.
Makt som mulighet eller fiende. Å bli venner med makten.
Skjult kontra tydelig makt. Myndighetsutøvelse.
Empowerment.
Roller (hjelp og kontroll).

Presentasjon av metodisk arbeid. Refleksjoner over hvordan vi kan nyttegjøre oss disse metodene.

Oppgave til neste samling: Arranger og gjennomfør et nettverksmøte sammen med en av “dine” klienter/familier.
Erfaringer fra dette arbeidet bringes tilbake til neste samling. Skriv derfor en kort oppsummering etter at oppgaven er gjennomført. Blir ikke oppgaven gjennomført reflekter skriftlig hvorfor det ble vanskelig å gjennomføre oppgaven. Ca. 2 sider.

3. SAMLING

Historien. Narrativer. Språkets formende kraft.
Språkets betydning
Bildene vi tenker med.
Hva slags historie bygger/fokuseres det på?
Konstruksjon, bygging av en positiv historie
Reflekterende prosesser.

Presentasjon av ulike måter å reflektere på. Refleksjoner over hvordan vi kan anvende dette på vår arbeidsplass..

Oppgave til neste samling: Legge til rette for en refleksjon på arbeidsplassen. Målet er å lete etter alternative forståelsesmodeller i forhold til et valgt kasus.
Skriv derfor en kort oppsummering etter at oppgaven er gjennomført og reflekter rundt hvordan kunnskapen fra dette studiet kan bringes inn på arbeidsplassen slik at den blir en del av den “verktøykassen” som brukes der.
Erfaringer fra dette arbeidet bringes tilbake til neste samling.
Blir ikke oppgaven gjennomført reflekter skriftlig hvorfor det ble vanskelig å gjennomføre oppgaven. Ca. 2 sider.

4. SAMLING

Nettverksarbeid – muligheter og begrensninger.
Nettverksarbeid fra -A til -Å.

Praktisk øvelse der en gjennomgår hele prosessen i arbeide med familie og nettverk.
Reflekterende spørsmål.

Kritiske innvendinger mot den systemiske tenkinga og familie og nettverksarbeid.
På hvilken måte kan den systemiske grunnlagsforståelsen innvirke på arbeidet vårt?

Presentasjon av metodisk arbeid. Refleksjoner over hvordan vi kan nyttegjøre oss disse metodene.

Oppgave under samlingen: Formuler endelig problemstillinger ut fra det dere har lest og praktisert i forbindelse med dette kurset. Dette skal danne grunnlaget for oppgaven dere skal utføre til eksamen. Problemformuleringen leveres ved slutten på samlingens andre dag til godkjenning. Godkjenning vil foreligge før 4 samling avsluttes.

5.2 Organisering av studiet

Det gjennomføres fire samlinger på to eller tre dager hver, til sammen 9 dager som tilsvarer inntil maksimum 54 timer undervisning. Studiet gjennomføres som deltidsutdanning over to semester.

6 Studieform og læringsaktivitet

Hver samling vil bestå av felles undervisning/forelesninger og arbeid i mindre grupper. Deler av studiet skjer i form av selvstudier og praksisrelaterte oppgaver. Det legges vekt på aktiv deltagelse fra studentenes side.

Hver samling tar utgangspunkt i metoder og tema som belyser forskjellige sider av nettverksarbeid. Innenfor hvert tema vil det være naturlig å bruke eksempler fra egen praksis som studentene må forplikte seg til å legge fram. På denne måten vil teori bli knyttet til praksis, og deltagerne vil få del i andres erfaringer.

Det vil bli dannet grupper som skal samarbeide under hele studiet og det vil bli avsatt tid til gruppeveiledning. Studentene vil arbeide med praktiske oppgaver mellom samlingene, og vil få anledning til å bearbeide erfaringene på samlingene.

7 Vurderingsordninger

Vurderingsordningene er utarbeidet for å gi student og Høgskole fortløpende informasjon om studentens faglige og personlige utvikling, studieforløp og framgang, samt utdanningens kvalitet. Hensikten med vurderingsordningene er å sikre brukere, pårørende og offentlighet at studenten har tilegnet seg de kunnskaper og ferdigheter som studieplanen forutsetter.

Vurderingsordningene er utarbeidet med utgangspunkt i

- Gjeldende Lov om universiteter og høyskoler
- Gjeldende Forskrift om eksamen ved Høgskolen i Sør-Trøndelag
- Gjeldende Reglement og utfyllende bestemmelser for studiene ved Avdeling for helse- og sosialfag/Avdeling for sykepleie

7.1 Tilstedeværelse

Det vises til "Reglement og utfyllende bestemmelser for studiene ved Avdeling for helse- og sosialfag".

7.2 Forprøver

I følge Forskrift om eksamen ved Høgskolen i Sør- Trøndelag, § 2 kan forprøver være: "Obligatoriske test som ikke gir studiepoeng, men som må vurderes til bestått i ifølge de kriterier som er bestemt for forprøven". Forprøver skal være gjennomført og bestått før studentene kan fremstille seg til eksamen.

Forprøver vurderes til bestått/ikke bestått.

Studiet har følgende forprøver:

7.2.1 Tre individuelle skriftlige oppgaver

Arbeidskravene vil være knyttet til praktiske oppgaver som skal utføres mellom samlingene (jfr. punkt 5.1). Hvert arbeidskrav vil bestå av ca. to sider tekst.

Tidspunkt: Mellom hver samling.

Vurderingsuttrykk: Bestått/ikke bestått.

Tilbakemeldingsform: Skriftlig tilbakemelding fra veileder.

7.3 Eksamen

I følge Forskrift om eksamen ved Høgskolen i Sør- Trøndelag kan eksamen være: "skriftlig eksamen, muntlig eksamen, prosessvurdering underveis i emnet, presentasjon av praktisk oppgave, demonstrasjon av individuell ferdighet, bedømmelse av studentarbeider samlet i mapper, prosjektrapport, presentasjon av prosjekt, rapport over laboratorie- eller praksisstudier".

Ved eksamen benyttes bokstavkarakterer fra A til F, der A er beste og E dårligste ståkarakter, mens F gis ved ikke bestått. Vurderingene kan også graderes med karakterene Bestått og Ikke bestått (jf eksamensforskriften § 10).

Studiet har følgende eksamener:

7.3.1 Hjemmeeksamen med muntlig høring

15 studiepoeng

Eksamen er et hjemmearbeid som legges fram i en av tre former:

- Skriftlig som artikkel, ca. 6 til 10 sider (skrift Times New Roman 12, 2.5 cm marg, 1.5 cm linjeavstand).
- Som et framlegg p ca 45 min. Før framlegget og eksamensdag leveres et skriftlig sammendrag av innholdet, og ev overhead/annet materiale som skal brukes.
- Som et framlegg ved hjelp av elektroniske media med et skriftlig sammendrag.

Studentene velger tema og problemstilling, som leveres fagansvarlig for studiet før 3.samling. Fagansvarlige for studiet godkjenner tema og problemstilling, samt om eksamen avlegges individuelt eller i gruppe. Valg av tema/problemstilling skal avspeile aktuelle problemstillinger i studentens praktiske hverdag.

Produktet legges fram for eksterne sensorer og for en opponentgruppe. Som en del av eksamen skal studentene selv delta som opponenter i forhold til medstudenters eksamensframlegg.

Velger en å arbeide i gruppe, vil kravet stige med antall deltagere. Gruppen skal maks. bestå av fire deltakere. Velger en å arbeide i gruppe, må arbeidet dokumenteres ved at en leverer en beskrivelse av gruppeprosessen (ca. tre sider) i tillegg.

Forutsetninger for å framstille seg til eksamen: Studenten må ha bestått tre forprøver jfr punkt 7.2.1, og oppfylt kravet til tilstedeværelse jfr. punkt 7.1.

Vurderingsuttrykk:

Fordypningsoppgaven med muntlig etterprøving vil bli vurdert med graderte bokstavkarakterer.

Skriftlig besvarelse må være vurdert til E eller bedre for at studenten skal kunne framstille seg til individuell muntlig etterprøving.

Eksamenskarakter vurderes ut fra:

- Det skriftlig arbeidet og det muntlige framlegget.
- Hvordan produktet forsvares i forhold til opponentene.
- Hvordan studenten selv fungerer i opponentrollen når med - studenter legger fram sitt produkt.

Det gies en (1) samlet karakter.

Karakter vil bli satt etter gjennomlesning av besvarelse og muntlig framlegg.

Karakteren kan korrigeres på bakgrunn av vurdering av studentenes delaktighet som opponenter.

Eksamensformen er valgt ut fra det ideologiske og teoretiske fundament utdanningen bygger på.

8 Litteratur/kilder

Litteratur/kilder tilsvare ca. 1000 sider. Litteratur er spesifisert i vedlegg.